

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPART NYITÁSI KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva :
 Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Egy órára . . . 1.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felolvasó szerkesztő :
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó :
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán kálvve
 Egész évre . . . 16.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
 Félévre . . . 8.- kor. Egy órára . . . 1.50 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 442. szám.

Kavarodás az elnöki szék körül.

Debrecen, november 8.

Berzeviczy Albertől még a mungók is kénytelenek elismerni, hogy antik jellemű férfi. Dicsérik is, mint illet és egyuttal konstata-
 tálják, hogy a házszabályokat úgy kezelte, mint ahogy azt becsületes, jó hazafi másként nem is kezelheti.

És csodálatos, hogy a távozását mégsem sajnálják, sőt leplezetlen örömmel veszik tudomásul. Csodálatosnak tűnhetik ez fel igazán — de csak az idegenek előtt. Mi magyarok, sajnos, ezt nagyon is jól meg tudjuk érteni és magyarázni. Az a többség, amely a legcudarabb vesztegetés útján terelődött össze, a melynek tagjai reversalist adtak az elvtelenség-ről, és a vezér iránti vakengedelmeségről, ilyen jellemet nem tűrhet meg a maga kebelében, annál kevésbé olyan magas polcon, mint a képviselőház elnöksége, amelynek hivatása az ország igazi érdekei, féltett kincsei fölött öröködni.

Ez a többség igazán nem kívánhat az elnöki székbe más férfiut, mint Tisza Istvánt, ak ielőre nyíltan hirdette, hogy ő a házszabályokat meg fogja sérteni s hogy ebben

meg ne akadályozhassák, felfegyverzett honvédek fog a képviselőházba bevinni.

Retenetes állapotok ezek. Ke tanetes állapotok nem azért, mert Tisza István, ez a javithatatlan mániákus, aki csak azért, hogy bosszuját kielégítse, kész lett volna vesztébe rohanni, hanem azért, mert ennek a szerencsétlen nemzetnek olyan képviselőházi többsége van, amely kész lett volna egy ilyen vakmerő fanatikus férfiut után indulni s ezzel az országot mérhetetlen veszedelembé sodorni. Ez a tömeg-züllöttség non plus ultrája.

Iszonyu volt az a perspektiva, amely elének tárult. Lett volna tehát olyan képviselőházi elnök, aki helyet, hogy a házszabályok szigorú megtartására ügyelt volna, ami tisztéből folyó egyenes kötelessége minden házelnöknek, a házszabályok megsértését hirdeti és cselekszi.

Micsoda képpel utasított volna ez az elnök valakit rendre, miután ő maga előbb a rendet egyenesen felborította? Micsoda orcával kívánta volna, hogy az ő rendentasításának vagy bármiféle intézkedésének fogantaja legyen, hogy neki valaki engedelmeskedjék? Hogy na lett volna merészsége a házszabályok valamelyik paragrafusára hivatkozni, miután ő maga egy csomót már előbb megsértett?

Az ilyen elnökhöz nem a komoly szavu csengő, hanem a csörgő sipka illenek.

Szerencsére most már mindebből nincs és nem lesz semmi, miután az ellenzék győzött s le tudta szorítani a véderőjavaslatokat a napi-rendről úgy, hogy csak kísértétként jár fel helenkint egyszer, míg végre majd a balfenéken végkép eltűnik.

Pedig Tisza nehezen várta már, hogy a házszabályok mellőzésével tücsköt-bogarat elfogadottnak jelentsen ki. Ő a maga elbizakodottságában ott az elnöki emelvényen mindenre képes lett volna, talán még alkirálygá is felkente volna magát, hiszen nem feszélyezték volna a házszabályok.

A dicsőségesen uralkodó I. Pista meg is teette volna ezt kevés biztatásra, hiszen eddig is úgy viselte magát szerte az országban, mint mint egy kis király. Ha lékéselt Szalontán, visszarendelte a vonatot, ha nem tudott aludni Péstjében, csendőrékkel fogatta be az éjjeli mulatózókat s egyáltalában mindig királyi göggel pihent a babérain.

Hane mhát felséges Pista! az ország szerkere, habár a mungók miatt fakó is, kopott is, mégsem szalontai vicinális, ezt nem lehet az utjából hol migeszli cézári füttgre visszaparancsolni.

Ime már is láthatja legmagasabb Rakoncátlanságod, hogy hiába toporzékolt, hiába reszketett a romboló cselekvés vágyától, még at-

Sarcolás.

Irta: Kutasi Ödön.

A bünöző emberek társadalmának is meg van a maga arisztokráciája. Ilyen előkelőség volt ebben a társadalomban 1896-ban Hrazdill Alfonz Boguszlav is, akit sikeres dolgaiért «fejedelem» címmel és jelleggel ruháztak fel. Ezt a címet iparkodott kiérdemelni Hrazdill. Réme volt ő minden pénzembernek és mestere minden zárnak és lakatnak. Nem csináltak olyan lakatot az öt világrész egyik gyárában sem, a melyet ki nem nyitott volna Hrazdill. Tünelnyes ügyességgel, bámulatos fufanggal és vakmerő bátorsággal dolgozott. Igazi betörő zení volt, amilyenről csak a híres detektiv regényekben lehet olvasni. Pályázott is rá az ország minden rendőre és Hrazdill erre nagyon büszke volt. Minden alkalmat sieve ragadott meg, hogy valami nagyszabásu stiklivel borsot fűjön a rend derék öreinek orra alá.

Nagybecskereken nem kevesebb, mint huszonöt betöréses lopást követett el pár hét leforgása alatt. A huszonötödik betörésen azonban rajta vesztett. A rendőrök, akiket ekkor már a bosszuság is sarkalt a híres betörő után, tetten érték és elfogták. A nagybecskereki törvényszék pár hónap alatt már meg is hozta az ítéletet ebben az ügyben. Öt esztendei fegyházat mért a betörők fejedelmére.

Az ítélet kihirdetését követő napon azonban nagy meglepetés érte a nagybecskerekie-

ket. Hrazdill éjnek idején ki nem derített módon megszökött a fegyházból.

Lett erre nagy hajsza. Az ország minden rendőrének zsebében ott volt a híres betörő fényképe ő pedig szép nyugodtan átvonatozott Fehértemplomra és még az nap egy hatalmas bünnel terhelt meg amugy is tulterhelt lelkiismeretét. Este tizenegy órakor behatolt Staggelsmiedt Frigyes fehértemplomi gazdag bankár lakására s épen a Wertheim-szekrény ajtaját csattanította fel, amikor égő gyertyával a kezében benyitott abba a szobába a bankár. Hrazdill egy szót sem szólt, előrántotta revolverét és egy jól sikerült lövéssel leterítette a szerencsétlen embert. Harmincnégyezer forintot rabolt innen a betörő.

Ez az eset óriási szenzációt keltett. A leglekiismeretesebb nyomozás sem tudott azonban a rendőrségnek semmiféle támpontot nyújtani arra nézve, hogy merre vette útját a vakmerő gazember.

A szegedi rendőrségnek ebben az időben még nem volt detektive. A főkapitány nagyobb esetekben Csordás György és Varga István rendőraltszettek bizta meg a nyomozásokkal, akiknek már akkor is igen sok eredménnyel végződött esetük volt. Ugyancsak ők lettek megbizva most is Hrazdill nyomozásával. A két rendőr a nyomozás során arról értesült Hrazdillnak egy Szegeden lakó rokonától, hogy a betörő itt járt, de pár nappal előbb elutazott.

Csordás és Varga felkerekedett a hír vé-

tele után és Csordás Szabadkára, Varga pedig Adára utazott, mert úgy szólt a hír, hogy ezek közül a városok közül szándékozik valamelyik boldogítani Hrazdill.

Varga Adáról minden eredmény nélkül érkezeti vissza. Ott semmi nyomát nem találta a betörőnek. Csordás Szabadkán már több eredményt ért el. Az ottani vasuti rendőrség parancsnokával beszélgetett a híres gazemberről, amikor vértalanul beleszólt a beszélgetésükbe a vendéglő főpincére és az azt mondta, hogy egy olyan kinézésű férfi, amilyent Csordás keres, a félórával előbb indult szegedi vonattal elutazott Szabadkáról, sőt a szabadkai rendőrmesterrel még hosszasan beszélgetett is. — Csordás és Hrazdill vonatja Palicson találkoztott. Ezután már nem volt mit tenni Csordásnak, a legközelebbi vonattal visszautazott Szegedre. A rókusai állomás portásától kérdezősködött, hogy a szabadkai vonat utasai között nem-e látta Hrazdillt, de az azt felelte, hogy nagyon sokan érkeztek a vonattal, nem volt ideje szemügyre venni az utasokat.

A csalódás miatt elkedvetlenedve ment fel Csordás a városházára és azonnal jelentést tett utja eredményéről a főkapitánynak, akinek rendelkezése az ugyancsak hazaérkezett Vargával sorra járják az összes szállodákat, de a keresett gonosztevőnek nem tudtak nyomára akadni.

A razzian egy kis összeütközése is volt a két rendőrnek. Az egyik szállodában a tulaj-

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

tól is messze esett, hogy az annyira áhitott elnöki székbe bele üljön.

Pedig hej be vágyott kegyelmességed abba a székbe! Vágyott két okból, nevezetesen: mert rendetlenkedni, ütni-vágni duhajkodni akart és mert az elnöki fizetés se tökmag, felfért volna az a kis pénzecske a negyvenezer hold tiszta jövedelme mellé! Ez is Tisza-politika. — Ismerjük.

Mindezeknek egyszersmindkorra vége. A mungótábor is belátta, hogy éppen ellenkező célt ért el eddig is, mint amely felé indult. S mi lett volna még, ha nem hallgat a jobbik észére?

A haszon különben az eddigi kavarodásból csak az ellenzéki s természetesen egyszersmind az országé.

A két függetlenségi párt egyesülése immár bizonyos, ez az egyik haszon, a másik, a nagyobb: a nemzeti önérték felébresztése, amely — hisszük — rövidesen impozáns módon fog megnyilatkozni: ki fogja kergetni a nemzet templomából a szemérmellen, elbizakodott kufárokat.

Simon István.

Győzött az ellenzék!

Visszavonulót fujtak a mungók.

A képviselőház ülése.

Az ellenzék győzött! A munkapárti korifeusok mégis megdöbbentek a nemzet harcosainak hatalmas táborá előtt és nem mertek erőszakra vetemedni. Farkasóvalva közeledtek az ellenzékhez és békét ajánlottak.

Az ellenzék erejének a tudatában felemelt fővel fogadta a mungók visszavonulását, amely biztosan újra valami gonosz ármányt leplez. Résen kell tehát lennünk! Mert biztos az, hogy a nemzet ellenségei első kísérletük meghiusul-

donos gorombáskodott a rendőrökkel s megakart akadályozni őket kötelességük követelték, hogy nyitasson fel minden vendégszobát, mert ők minden egyes vendéget szemtől-szembe látni akarnak, mindennek lehordta a rendőröket.

A go. omba szállóadást másnap feljelentették a rendőrök és csak akkor jutott eszükbe, hogy az esetről volt egy pincér, akinek azonban a nevét ellelejtették leírni. Elmentek a szállóadóra, hogy a pincér nevét megtudják, de az akkor már nem volt a szállóda alkalmazottja. Reggel megvált a szóigálatból.

Nagyon kellemetlen volt a két kötelességtudó rendőre ez az eset és azonnal elmentek a pincérüggönykhöz, hogy attól tudják meg, hol lakik az a pincér, aki az éjjeli esetről ott volt a szállóadóban. A pincérüggönyök azután megmondta, hogy az egy kifőző asszonytól tartozkodik a Tábor-utcában, a számot azonban nem tudta. A rendőrök oda mentek és a hármasszámú házában meg is találták a kifőző asszonyt. Déli tizenkét óra volt ekkor.

Aj konghába nyitottak be, ahol egy természetes asszony sűrűt forgott, találta kosztosainak az ebédet.

— Mondja, asszonyom — kérdezte Csordás — hány kosztosa van?

— Négy, kérem alásan, négy, — felelte szaporán az asszony és közbe vastag kezével rakta a szárazra sült húst a valamilyen lözelék tejejére.

— Kérdék a kosztosai, — kérdezte tovább Csordás?

— Két férfi és két nő, kérem alásan. Most csak négyen vannak, de szoktak többben is lenni, igen kérem alásan.

— Maga nőket is tart?

tába nem fognak belenyugodni. A mostani békét tehát csak előzményének kell tartanunk egy újabb, hatalmasabb küzdelemnek, amelyre még jobban fel fognak készülni.

Tizenegy óráig tartott a kormány és a pártok tárgyalása és mindaddig, amíg kész eredménnyel nem állhattak a Ház elé, az elnökség nem nyitotta meg az ülést. Mikor aztán 11 óra felé elterjedt a híre, hogy minden irányban kész a megegyezés, seregestül tödültek be az üléssterembe a képviselők, hogy tanui legyenek a megkötött fegyverszünet nyitási felében való megpecsételésének.

A hirtelen fordulat minden egyes eseménye programszerűen folyt le a Házban. Felolvasták Berzeviczy Albert levelet, melyben kéri a Házat, hogy ne küldjön hozzá küldöttséget, mert elhatározása uggyis megmásíthatatlan. Felállottak a pártok szónokai és elbucszatván Berzeviczyt, visszavonták tegnap beadott indítványait.

Hegedüs Lóránt beterjesztette a pénzügyi bizottság jelentését az 1912. évi költségvetésről, felállt a miniszterelnök és javaslatot tett a költségvetés tárgyalásának megkezdésére; minden úgy ment, mint a karikacsapás, ahogy azt az előzetes konferenciákon megállapították. Nem volt még féltékeny sem, és az ülés már véget ért s a képviselőház jegyzőkönyvébe belekerült a fegyverszünet minden megállapított feltétele.

A képviselőház ülése.

Elnök: Kabos Ferenc néhány percei tizenegy óra előtt nyitja meg az ülést.

A jegyzőkönyv hitelesítése közben lép a terembe gróf Andrássy Gyula, akit az egész ellenzék percekig tapsol. Nyomában a terembe lép Kossuth, majd Justh, akiket szintén megéljeneznek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után bemutatja az elnök a beérkezett feliratokat, amelyekre nézve az ellenzék már nem kér névszerinti szavazást.

Az interpellációs könyvbe új interpellációt jegyzett be:

Sümei Vilmos a kissármási földgáz; gróf Batthyány Tivadár a síóagárdi iskola;

Horváth József a vagonhiány; Bikády Antal a dohángyeladási engedélyekkel való visszaélés, és

— Igen kérem alásan, a főkapitány ur megengedte.

— Van egy pincér is magánál, — kérdezte Csordás?

— Van kérem alásan, nagyon tisztességes fi. Nem csinál az semmi rosszat, kérem alásan.

A «kérem alásan» már szavazására volt ez asszonyok. Minden mondat után odatette egyszer, de ha nagyon sietős volt a mondókája, kétszer is.

— Hogyne, hogyne, kérem alásan, csak tessék, én is megyek, kérem alásan, viszem ezt a jó ebédet kérem alásan.

Ezzel felkapta a tálat és nagy szeret csapva zsírfoltos ruhájával, megindult az ajtó felé. A szobában tényleg négyen voltak. Két férfi és két nő.

Egy alacsony izmos termetű férfi az ajtóval szemben ült, két oldalán a nők, az asztal végén pedig a keresett pincér. Csordás amikor az asztalhoz ülő férfit meglátta, szinte megfagyott benne a vér. Teljese nráillett arra a keresett rablógyilkos Hrazdill személyleírása. Izgatottságában azt sem tudta, mit csináljon és elfelt egy jó fél perc, amíg annyira magához tért, hogy gondolkodni tudott. Ne mákart a nagy hasonlatosságnak beagrani, azon gondolkozott bizonytételt szerezni arra nézve, hogy tényleg a keresett ember ül-e az asztalnál. Ő nem Ős lörödött most a pincérről, Varga beszélt azzal. A mint így tőpreng, hirtelen átvillant agyán, hogy Hrazdill körözüvége azt is megemlíti, hogy a rablógyilkosnak az egyik füle mögött egy lilér nagyságu anyajegy látható. Szinte azzal egyidejűleg látott meg közvetlen az asztalhoz ülő ember feje fölött egy teljesen új zenélő órát.

— Mondja asszonyom? muzsikál is ez az óra — szólította meg a kifőzőnét.

Kovács János a közegészségügyi törvény végrehajtása tárgyában.

Az interpellációkra félegykor tértek át. Kabos Ferenc elnök jelenti, hogy Berzeviczy Albert levelet írt Náray Lajosnak, amelyben megilletődéssel értesül az iránta tanúsított rokónérzésről. Midőn ezt az egész háznak megköszöni, arra kéri a pártokat, hogy ne szólítsák fel elnöki állásának megtartására. Nem személyli, hanem egyéb súlyos okokból vált meg állásától és így megfontolt elhatározásán semmit sem változtathat. (Nagy éljenzés.) Ilyen körülmények között nem lévén remény az elnök megtartására, az elnökség a küldöttség menesztesére vonatkozó indítványát visszavonja. (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc sajnálattal visszavonja indítványát és kijelenti, hogy fájdalommal látja eltávolítani az elnököt, akinek útjára pálmát és babért hint. Reméljük, hogy más téren elismerésünket is nyilváníthatjuk majd iránta. (Altalános éljenzés.)

Holló Lajos csatlakozik Kossuth szavaihoz Indítványát visszavonja. (Helyeslés.)

Rakovszky István: Nagy sajnálat! veszi tudomásul, hogy Berzeviczy elhatározása megmásíthatatlan. Tegnap indítványát visszavonja.

Egry Béla: A pártönkivüli 48-asok részéről gróf Károlyi József által benyújtott indítványt gróf Károlyi megbízásából visszavonja. (Felkiáltások a munkapárttól: Miért nem Polónyi?)

Szabó István: Indítványát annál is inkább visszavonja, mert azt látja, hogy az a rendszerváltozás, amely Berzeviczy lemondásával kezdődött volna, nem következik be.

Khuen-Héderváry Károly: Mindenben hozzájárul ahhoz, amit az ellenzék tagjai Berzeviczy érdemeinek elismerésére és méltatására felhoztak. A maga részéről sajnálja, hogy nem marad meg továbbra az elnöki székben. Berzeviczy Albert nagy tehetsége továbbra is rendelkezésére áll az országnak.

Kabos Ferenc: Minthogy az összes határozati javaslatokat visszavonták, csak az elnöki javaslat maradt a tisztelt Ház előtt. (Helyeslés.) Kimondom, hogy az elnöki előterjesztéshez hozzájárul a Ház és javasolom, hogy az elnökválasztás megejtéséig ne beszéljék érdemleges tárgyalásba a képviselőház. (Helyeslés.)

Hegedüs Lóránt, a pénzügyi bizottság előadója beterjeszti a pénzügyi bizottságnak az

— Itt a kötél, kérem alásan, de mit is

— Ő, hogyne, kérem alásan, nagyon szépen zenél. Részletre vettem, kérem alásan, nagyon ajánlhatom.

Azzal már ment is felhuzni az órát. Csordás a nyomában.

Képzeltető, mit érzett Csordás abban a percben, amikor a gyanúsított ember mögé jutva, annak füle mögött tényleg ott látta a lilér nagyságu anyajegyét. Felébredt benne a rendőrbüszkeség, hogy az a híres gazember, akit az ország összes rendőrsége kutálva-keres, itt ül mellette. Nem azt figyelte, hogy mit játszik az óra, s zeme pillantása csak az anyajegyét nézte.

Varga ezidő alatt végzett a pincérről, megtudta tőle, amire szükségük volt és odaszólt Csordásnak:

— Na gyere, menjünk, hadd azt a boldogságot.

Csordás megindult és Varga mellé öve, sugva akarta tudtára adni, hogy itt van Hrazdill, de izgatottságában a sugásból szinte kiabálás lett. Mint egy megebzett fenevad, pántant fel neve hallatára a gazember. Az asztalt felökte, úgy hogy a melléte ülők jobbra-balra potyogtak a földre és egy hatalmas ugrással az ágy előtt termett. Csordás egy szempillantás alatt észrevette, hogy Hrazdill a kufferjét akarja az ágy alól kihuzni, egy nagyot ugrott és a gazember hátrára vette magát, aki ettől a nem várt támadástól a földre esett. Varga is azonnal odaszólt és erősen fogta a gazember kezét. Az asszony népség sikoltozott, kiabált. A két rendőr erősen fogta Hrazdillt, annak az erőlködéstől kidülledtek homlokán az erek és tehetetlen dühében fogait csikorgatta.

— Adjanak kötelet, — kiáltotta Varga az asszonyoknak.

— Megöllek kutyák, — hörögte Hrazdill!

Gróf Khuen-Héderváry Károly: Minthogy a költségvetés mielőbbi tárgyalását az ország érdekében valónak tartja, javasolja, hogy a képviselőház mondja ki a költségvetés tárgyalásának sürgősségét és állapítsa meg a munkarendet olyképpen, hogy a hét két napján, szerdán és szombaton a véderőjavaslat tárgyalassék, négy napon pedig a költségvetés. Így a költségvetés is meglesz, a véderőjavaslat tárgyalása is előbbre halad.

Elnök: Kimondom a Ház határozatát, a mely a költségvetés tárgyalását sürgősnek állapítja meg.

Báró Solymossy Ödön, a véderőbizottság előadója, előterjeszt több, a véderőre vonatkozó miniszteri jelentést.

A jelentéseket a véderő-bizottsághoz utasítják.

Elnök: Javasolja, hogy holnap tartson ülést a Ház és válassza meg az új elnököket.

A Ház így határoz.

Következtek az interpellációk.

Az interpellációk azonban egyenként arra kérték a Házat, hogy interpellációjukat holnapra halaszthassák.

Ezzel az ülés véget ért.

Egyház és Iskola.

Oratóriumi istentiszteletek. November hó tizenötödikétől kezdve a főiskolai oratóriumban reggel hét órai kezdettel istentiszteletek lesznek, melyeket Nagy István szénior, vagy annak helyettese fog tartani. Az orgonakíséretet Horváth Béla IV. éves tanítóképezdész látja el. A főiskolai előjáróság tervbe vette az oratórium kivilágítását is.

Csokonay-ünnepély. A főiskola kebelében fennálló Magyar Irod. Önképző Társulat, mint minden évben, úgy ebben az esztendőben is fényes ünnepséget rendez Csokonay emlékére. Az ünnepség előkészítése céljából a társulat szombaton este gyűlésezik s ezen gyűlésen fogja az ünnepség szavaloit versenyszaválással kiejelni.

Kalvineum-ünnepély. A felsőborsodi ref. Tanító-Egylet november 12-én Sajószentpéteren a városháza dísztermében a Kalvineum lelkeszárvaik otthona javára hangversenyt rendez, melyet tánc kvetö. A hangverseny magas szín-

csinálnak azzal az ural kérem alásan, — szolt a kövér néni, miközben egy nagy csomó vas-tag kötelet dobott a két rendör felé. Ő a világot sem mert volna a küzdők közelébe menni.

— Jöjjön, fiatal ur, segítsen, mondotta a pincérnek Varga, aki sem eleven, sem holt nem volt az ijedségtől.

A megszólitás kissé magához térítette a pincért és készséggel hurkolta össze a letiport gazember lábait, majd pedig Varga segítségével a kezeit kötözte össze. Amikor ezzel készen voltak, a nagy dologtól elfáradtan ültek le a rendörök és törülgették az arcuk verejtékét. Eltelt öt perc is, amíg kifújták magukat. Hrazdill a földön feküdt összekötözve és egyre káromkodott, fenyegetőzött.

— Kiszabadulok én megint, de megöllek benneteket! Ti kutják, zsványok!

Amikor a két rendör kifujta magát, kihúzták az ágy alól Hrazdill táskáját. Három töltött revolver, két borotva, éles tör és több mint harmincezer forint készpénz volt abban. A pénz mind papír volt és két nagy zsebkendőbe volt belekötve.

A megkötözött zsvány gyilkos pillantásokat vetett a két rendörre, amikor táskája tartalmát nézték és fogai közt mormogta:

— Az a szerencsések, hogy nem tudtam a táskámat megkaarítani. Mindnyájatokat elküldtem volna.

A rendörök meglazították Hrazdill lábán annyira a kötelet, hogy apró lépéseket tudott tenni és megindultak vele a városházára. Amikor a főkapitánynak jelentették, hogy beszállították a híres gazembert, az szép szavakkal dicsérte meg két ügyes emberét.

Hrazdill Fehértemplomra vitték, ahol rövid idő után a bíróság háláira ítélte és az ítélet végre is hajtották rajta.

vonalon álló műsora garantálja az est sikerét, annyival is inkább, mert azon Baltazar Dezső dr. püspök is jelen lesz s szabadelőadást tart.

Egyetemes közgyűlés. A magyarországi ágostai hitvallású evangélikus egyház egyetemes közgyűlése tegnap délelőt 10 órakor vette kezdetét a Sütő-utcai egyházi épület dísztermében Scholtz Gusztáv püspök vezetésével. A közgyűlést megelőzőleg a Deák-téri ev. templomban istentisztelet volt. A gyűlés, mely több napon keresztül fog tartani, Zsilinszky Mihály v. b. t. t.-nak az egyetemes felügyelőségéről való lemondását is tárgyalás alá veszi.

A kongregációk ügye. Országszerte igaz örömet keltett Zichy János kultuszminiszternek a parlament pénzügyi bizottságában tett azon nyilatkozata, mely szerint a kongregációknak állami tanintzettekben leendő felállítását meg fogja tiltani. Szegeden azonban a katolikus-kör utóbb tartott gyűlésén kimondotta, hogy a kongregációk fenntartására és a kongregációs tanárok érdekében felirattal él a kormányhoz. Ivetek bocsátottak ki s már igen sokan aláírták a tiltakozó feliratot.

Uj egyházmegyei gondnok. A hevesnagy-kunsági ref. egyházmegye egyházközségei a Tóth János ny. államtitkár lemondásával megürült gondnoki tisztre Horthy Szabolcs főispánt választották meg.

Misszió gyűlés. A Magyarhoni Ág. hitv. ev. Misszió-Egyesület november 11. és 12. napjain tartja meg ezévi rendes közgyűlését Pinkafőn. Ez alkalmából missziói istentiszteletet és gyermek-istentiszteletet, valamint ünnepélyt is rendeznek, melynek keretében Bemmann lipcei felügyelő beszédet mond.

Ijúsági gyűlekezet. Népes gyűlést tartott tegnap este a Hittanszaki Önképző Társulat, melynek keretében Oláh Károly és Mohácsy József teológusok imádkoztak, Németh Károly prédikált, Dérczy Imre pedig felolvasott.

A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság ez évi felolvasó-gyűléssel egybekötött közgyűlését ma este hat órakor tartja Budapesten a Kálvin-téri templomban. A tárgysorozat ez: 1. Karének Krausz Gusztáv vezetésével előadja a teológiai énekkar. 2. Előfohász. 3. Elnöki megnyitó, mondja Tiba István gróf, akadályoztatása esetén Antal Gábor dr. püspök. 4. A keresztyén irodalom pártolása és terjesztéséről Raffay Sándor budapesti ág. ev. lelkész előad. 5. Magvető c. költeményét Hegedűs István dr. egyet. tanár felolvassa. A társaság működéséről szóló titkári jelentését Szóts Farkas dr. theol. akad. tanár előterjeszti. 7. Választások. 8. Az ülés bekezdése.

Vérlázító katonai brutalitás Nyiregyházán.

Agyonvagdalt a főhadnagy egy közhuszárt.

A katonai botránykrónikák riasztó fejezetei között is szinte példátlan brutalitás tartja most izgalomban a nyiregyháziakat. Egy ekvítációba beosztott főhadnagy a saját lakásának udvarán kardjával a szó legborzalmasabb értelmében szeszvagdalta a privátdinerjét, egy szerencsétlen közhuszárt. Vasárnap éjszaka történt az eset, melynek részletei — amennyire a katonai titokzatosság mellett szemtanuktól ismerjük — a következők:

A nyiregyházi moziból vasárnap éjjel 11 óra tájt hazatérő közönség közül néhányan a Deák Ferenc-utca felé mentek, melynek egyik házából, az ugynevezett Fehér-féle házból rettenetes jajgatás, ordítás, könyörgés hangzott ki az éjszaka csendjébe. A járőrelők rémülten hallgatták a kisvárosi csendbe kiszűrődő vérfa-gyasztó kiáltásokat. «Jaj, ne bántson!» hangzott. Többször hallották, amint a kard lezuhant a padlóra, majd egy erőyes hang kiáltotta többször egymásután: «Hapták! Mars!»

A járőrelők rendörért kiáltottak, de nem

jött. Az egyik ember a kerítésen keresztül látta, amint Jekelfalussy főhadnagy karddal üti és vagdálja a privátdinerjét és közben dühösen ilyenekeket kiált:

— Ki a tisztességes ember? En nem vagyok tisztességes ember? Majd megmutatom neked, hogy ki a tisztességes ember!

A közhuszár csak könyörgött, de a főhadnagy tovább is verte. Ekkor a szemtanuk egyike a levegőből öit, hogy ezáltal a főhadnagy figyelmébe vonja a vagdalkozástól, de hiába. A főhadnagy teljesen összevagdalta a közhuszárt, akit beszállítottak a kórházba. Ma reggelre meghalt.

Fényes esküvő.

A Csanak és Békéssy családok ünnepe.

Fényes esküvő zajlott le ma Debreczenben. Városunk egyik két legelőkelőbb familiája: a Csanak- és Békéssy-családok ünnepe volt ez az esküvő.

Csanak József műépítész ma esküdött örök hűséget Békéssy Ilonkának. Csanak József műépítész neve a legjobb hangzásu úgy a társadalomban, mint a szakkörökben; Békéssy Ilonka pedig egyike városunk legbájosabb és legkedvesebb hölgytagjainak.

Az ifju pár esküvője elé tehát a legnagyobb örömmel és várakozással tekintett nemcsak a két család, hanem egész Debreczen város uri közönsége.

Az esküvő a debreceni református Nagytemplomban folyt le. A templomot zsufolásig megtöltötte az előkelő ünneplő közönség. Dr. Baltazar Dezső református püspök eskette össze a boldog jegyeseket és most még boldogabb házaspárt. A püspök gyönyörű beszédet mondott az egybekelőkhöz, a magasszárnyalásu beszéd mély hatást tett a jelenvoltakra.

A polgári és egyházi szertartások lefolyása után az ünneplő lakodalmi közönség a Royalba gyűlt össze díszebédre. A banketten számosan köszöntötték fel az új párt és az ég áldását kérték a boldog frigyre, amely Debreczen társadalmának ily két kiváló, szeretett tagját egyesítette boldog házasságban.

Az Odol, mint ismeretes, azon szájvíz, mely a fogromlás okai ellen biztosan küzd. A ki az Odolt következetesen alkalmazza, az a mai ismeretek szerint a legjobb fog- és szájápolást végzi.

A debreczeni protestáns egyetem.

**A miniszteri leirat. Milyen jellegű lesz a debreceni egyetem?
A főiskolai igazgatótanács ülése. — Határozati javaslat az egyetem ügyében.**

Debrecen, november 8.

A debreceni egyetem ügyének legutolsó döntő jelentőségű fordulatát ma hoztuk teljes egészében a nyilvánosság elé. Ime itt van a kultuszminiszter leirata és itt van a kollégium igazgatótanácsának az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztendő határozati javaslata! Nem kell ehhez kommentár. Igazán felesleges volna minden szó, minden beszéd. Legszebben beszélnek a tények.

A mi vágyaink-vágya, a debreceni egyetem dolga roham lépésekben halad a megvalósulás felé. Mintha csak gyönyörű, káprázatos álom volna az egész, amelyben alig akarunk hinni, de amelyben az a legszebb — hogy valóság.

Egy cseppet sem kell optimistáknak lennünk, hogy most már azt mondhassuk: megvan a debreceni egyetem.

A biztató jövő boldog tudatára nincs szükségünk többé. Most már igazán megnyugodhatunk. És örvendezhetünk isten igazában. A mi meggyőződésünk, a protestáns debreceni egyetem nincs többé hatalom aki tőlünk elvehessék!

A debreceni református kollégium igazgató tanácsa dr. Ferenczy Gyula akadémiai rektor elnöklétével az egyházkerületi elnökség részvételével ülést tartott, amelyen a kultuszminiszter leiratát tárgyalták a debreceni egyetem ügyében.

A miniszter leirata.

A VKM 4253—eln. sz. alatti leiratában a következő feltételek mellett hajlandó lenne az egyetem felállítására megállapodásra jutni.

A debreceni tudomány egyetem tanárait ő felsége a király nevezi ki. A teológiai fakultáshoz csakis ref. vallású és lelkészi minősítést nyert férfiak nevezhetők ki az egyházkerületi bizottság véleményezésére alapján. A teológiai karon egyelőre 7 tanszék szervezetenek. Az egyházkerület a teológiai fakultás céljaira a kollégium jelenlegi teológiai helyiségeit a felszerelésekkel átengedi. A tiszántúli református egyházkerület a lelkészi minősítést magának tartja fenn. A kollégium könyvtárát és mindennemű muzeumát az egyetem szabad használatára engedi tulajdonjoga fenntartása mellett az egyházkerület, melynek fejében a könyvtár állami segélyt élvez. Az egyetem ref. vallású hallgatói számára tett ösztöndíjakat az egyházkerület osztja szét. A tanévnyitói istentiszteletet a ref. Nagytemplomban tartatják s ezen az egyetemi rektor vezetésével a tanárok és hallgatók résztvenni kötelesek.

A kultuszminiszter leiratára nézve az igazgató tanács a következő határozatot terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé:

A határozati javaslat.

A tiszántúli református egyházkerület mélyen megilletődve fog ama nagy kérdés megoldásához, amely elé a történelmi fejlődés legőzönhetetlen sora és az isteni gondviselés állította.

Viszontagságos multjának hű osztagosait, féltetlen őrzött kincsét és büszkeségét, debreceni kollégiumát azzal az erős hittel és meggyőződéssel viszi a legnagyobb fokra fejlesztés útjára, hogy az a maga egészében ezután is az lesz, ami volt a magyar nemzeti kulturának és az emberi haladásnak — a protestáns

szabad kutatás lelkétől megvilágított műhelye, egyházunkat legközelebb érintő részében pedig vele továbbra is válthatatlan kapcsolatban és református hitének még hatékonyabb szolgálatában marad.

Ebben a meggyőződésben lévén a mikor hálátelt szívvvel tekint vissza dicsőségteljes multjára a mindenható Isten akaratából elkövetkező nagy és szép jövőbe vetett bizalommal hozza meg határozatait.

Egyházkerületi közgyűlésünk:

I.

a) a Nm. VKM 1911 november 4-én 4253 eln. szám alatt kelt leiratában foglalt ajánlatba hozott megállapodás tartalmához hozzájárul azt elfogadja s amennyiben szükségesnek találtnék, az elnökséget ily tartalmú és szövegű megállapodásnak az Egyházkerület nevében való aláírására felhatalmazza, azonban kívánja, hogy az ajánlott és elfogadott megállapodások kielégítőképpen a magas kormány részéről expressis verbis kifejeztessék, hogy az egyetem teológiai karának összes tanárai fizetés és nyugdíj tekintetében az egyetem többi tanáráival mindig teljesen azonos elbánásban fognak részesíttetni, valamint hogy ezzel szemben az egyházkerület a teológiai tanárok fizetéséhez a megállapodásban kitett évi 7000 koronán és egy-egy esetleges új tanszékre az ott megállapított mértékben tett alapítványon kívül semmivel többet nem köteles juttatni;

b) kifejezi — a teljesítés biztos reményével — azt az óhaját és kérését, hogy a jelenleg működő minden szakbeli akadémiai tanárok közül azok, akik a szolgálatképesség teljes mértékét megütik, az egyetemi tanszékek megfelelő helyeire kineveztessenek;

c) kifejezi azt az óhaját, hogy a debreceni egyetem felállítását rendelő törvény meghozatala után a meglévő három fakultásnak (teológiai, jogi és humanisztikus bölcsészeti) egyetemi karokká szervezve való átvétele lehető legelőrebb időn megtörténjen s e célból készséggel felajánlja, az új egyetemi épületek elkészültéig az akadémiai által jelenleg használt és még ideiglenesen szükségessé váló egyéb helyiségeket és kéri hogy elnökségeinek mód és alkalom nyujtassék az erre vonatkozó részletes intézkedéseknek tárgyalás útján való tisztába hozatalára.

E pontban kifejezett óhajására az egyházkerületi közgyűlés azért helyez sulyt, mert ha az egyetem törvény meghozatala és a tényleges átvétel között hosszabb idő telne el, az az ideiglenes és átmeneti állapotok minden nyomasztó és káros hatásával néhezkednék úgy az egyházkerületre, mint a főiskolára.

II.

A tanárjelölteknek a leiratban érintett s az egyetem bölcsészeti karával kapcsolatba hozandó internátusa kérdésében, teljesen áthatva az ügy nagy horderejének tudatától, az elnökség elnöklété alatt: Dóczy Imre, Csürös Ferenc dr., Ferenczy Gyula dr., Kovács József, Kiss Ferenc, Karai Sándor, Márk Endre, Mitrovics Gyula dr., Sass Béla, Szele György és Tóth Károly dr. tagokból álló bizottságot küldi ki azzal a megbízattal, hogy részletes javaslatait a jövő tavaszi gyűlésre terjessze be.

III.

E történelmi fontosságú átalakulás küszöbén legteljesebb elismerését és hálás köszönetét nyilvánítja első sorban Degenfeld József gróf egyh. ker. főgondnok irányában, ki évek hosszú sora óta lankadatlan erélyű munkása volt az egyetem ügyének, továbbá Baltazár Dezső püspök urnak, valamint Tisza István gróf e. m. gondnok ur fránt, kinek sikerült lankadatlan kitarással és

messzetekintő bölcseséggel az átalakulás oly megoldását biztosítani, amely egyháznak jogos érdekeit nemcsak, hogy a jelenben megóvjá, de azok jövő fejlesztésének is erősítésével is így teret nyit, hasonlóképpen kifejezi hálás köszönetét Debrecen sz. kir. város és a debreceni református egyház fránt, kik páratlan áldozatkészségeikkel oly nagy mértékben hozzájárultak az egyetem felállításához.

Miután az egyetem felállítása esetén az évi 70,000 korona szolgáltatáson kívül még reá váró és tetemes pénzügyi áldozatokat igénylő nagy feladatokat (tanárképző, internátus) csak úgy képes elvégezni, ha mostani anyagi ereje és jévedelme inem csorbíthatnak: bizalommal keresi meg Debrecen sz. kir. városát az fránt, hogy azon állandó évi hozzájárulásokat, melyekkel kollégiumunkon az akadémiai oktatás ügyét eddig is eléggé meg nem hálálható áldozatkészséggel támogatta, a lényegileg azonos, mert szintén a felső oktatás fejlesztésére irányuló célok megvalósíthatása végett kollégiumunk pénztára számára — mértékadó helyről jött eddigi támogatások megerősítéseképp — a jövőre is kifejezetten biztosítani sziveskedjék.

V.

Az előző pontban kifejezett indokok alapján hasonló megkeresést intéz a debreceni református egyház azon hozzájárulásoknak a jövőre való biztosítása iránt, melyekkel az egyház pénztára eddig két akadémiai tanár fizetését megfizette.

VI.

Jelen végzését egész terjedelmében a fő-tiszteleit és méltóságos konventhez felterjeszti.

Az első hangverseny.

(A Debreceni Zenekedvelők Körének ez évi első hangversenye november 8-án a Bika-szálló dísztermében Jac Van Kempen dalénekes és Henri Wilhelms zongoraművész közreműködésével.)

Ezelőtt három héttel tartotta meg közgyűlését a Debreceni Zenekedvelők Köre, amely gyűlésen előterjesztett titkári jelentés beszámolt a Kör rövid három éves fennállása óta történt eredményekről, melyek Debreczen zenei életének jelentős mozzanatai voltak.

Az előterjesztett titkári jelentés helyett sokkal ékezebb szavakkal beszélt a Kör által az 1911—12. évadban rendezett első hangverseny. Kézszel foghatólag bebizonyította, hogy a Debreczeni Zenekedvelők Köre semmi anyagi és erkölcsi áldozattól sem riad vissza, hogy Debreczen zenekedvelői közönségének egy élvezetes, feledhetetlen estét szerezzen. Már eddigi hangversenyein is a világ legnevesebb zeneművészei és énekesei jelentek meg a helybeli művészgárda kiválóbb alakjai mellett.

A mai este két vérbeli, igazi művészember gyönyörködtette klasszikusan szép művészetével a Bika-szálló dísztermét szintültig megtöltő, előkelő közönséget. Zajos, feledhetetlen este volt a mai. A közönségnek a szereplők becsületos munkáját, honoráló tapsaival, elismeréssel adózott a zenekedvelők köre agilis vezetőségével szemben is, mely magasztos eszmék szolgálatában álló munkájával szintén rászolgált a közönség elismerő pártfogására.

Először Kempen dalénekes jelent meg a pódiumon s adott elő művésztársának, Wilhelms zongoraművészek kísérete mellett néhány örökszép Schubert-muzsikájú dallamot aratva kifejező, érzésteljes, finom énekével zajos tapsokat. Majd Wilhelms klasszikus szépséggel játszotta el szintén Schubertnek Importu G-dur és Colkönig című remekműveit. Utánna ismét Kempen énekelt ezuttal Johann Krahms hangulatos műveiből kiválasztva a legszebbeket, míg Wilhelms Padarewsky Thème Varietjét adta elő első bemutatásban. A szépen előadott zeneszám után Kempen énekelte el művésztársa néhány bájos zeneművét, végül pedig ismét Wilhelms Chopin Nocturnejét és Chopin—Busni Polonaise A-durját adta elő.

A szépen sikerült estély reményt nyújt, hogy a kör többi hangversenyei sem maradnak

el az első hangversenytől s mind a siker egyében folynak le. A kör vezetősége garantálja az est erkölcsi sikerét, de az anyagi siker csak a közönségtől függ. A legközelebbi hangverseny december hó 15-én lesz s ez alkalomból a brüsszeli vonósnyegyes ad kamararestjét. (b. s.)

UJDONSÁGOK

A 'Debreczeni' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a
Telefon 412.

— **Weszprémi István jelöltsége.** Weszprémi István, a nádudvari kerület függetlenségi párti jelöltje ma tartotta meg a programbeszédét Egyeken és Tiszacsegen. Mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták Weszprémit, aki nek az ellenjelöltje a magzó György Endre csak csendőrfedezet mellett meri végigjárni a kerületét. György Endre bukása bizonyos. A Weszprémi-párt lelkesedése nőttön nő. Nagy az elkeseredés a munkapárt körében is, hogy darabont jelöltet hagytak, akiért még a legregibb 67-esek sem ekszponálják magukat.

— **Kossuth Ferenc hetvenéves.** Kossuth Ferenc, az országgyűlési függetlenségi párt vezére, aki Pesten 1841 november 16-án született, e hónap 16-án tölti be életének hetvenedik évét. Az országos függetlenségi és 48-as Kossuth-párt a nevezetes évforduló alkalmából ünnepi üdvözlést és disztrakomát tervez a vezére tiszteletére, aki e magas életkort az utóbbi években előfordult betegeskedése mellett is szellemi és fizikai erejének teljes frissességében érte meg.

— **A kamara háziipari akciója.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara évek óta nagyarányú háziiparfejlesztési akciót vezet a kerületébe tartozó kilenc törvényhatóság területén, a földmivelésügyi miniszter megbízásából. E telen is 17 községben rendez különféle háziipari tanfolyamot a kamara, részben pedig közműhelyeket szervez. Főleg a kosárfonás, szalma-kalapvarrás, fonás munkaneműit oktatják e tanfolyamokon. A kamara e külön háziipari akcióján kívül elősegíti az országos háziipar fejlesztés törekvéseit is; így például az Országos Háziipari Szövetség közérdekű, eredményes működését, amely szövetség a debreceni kamara-kerületben főleg a szövés-fonás és harisnyakötés háziiparára hat jótékonyan. Az Országos Szövetségnek e hét végén Budapesten tartandó közgyűlésén a kamara képviselőjében Szávay Gyula titkár is résztvesz és a debreceni kamara-kerület sajátos háziipari viszonyait ismerteti.

— **A patronázs-ügy teljesítése.** Kazinczy Căbor kir. ít. táblai nyug. bíró, mint a fiataloknak helybeli felügyelő hatóságának helyettes elnöke, s Sziky Lajos főiskolai theol. tanár, mint ugyanazon hatóság titkára, múlt október hó 28. és 29-én Máramaroszigetre, s. november hó 3. 4. és 5. napjain pedig Nagykárolyba és Zilahra szállottak ki, hogy e helyeken kivéggyék az esküt az oda az igazságügyminiszterium által hatósági tagok gyanánt kinevezett unoktől és uraktól s felhasználják e jó alkalmat arra, hogy a patronázs-ügyről felolvasást tartsanak. Mindenütt a legnagyobb szívélyességgel fogadták őket, s megindult valamennyi helyen a mozgalom, hogy a társadalom javarészét a nyert ösztönzés alapján munkába állítsák e nemzetmentő, lélekmegváltó intézmény támogatására.

— **A 39. gyalogezred Bécsben.** A debreceni háziezredet, melyet a darabont-korszak idején vittek el a városból, úgy látszik, nem fogjuk visszakapni. Erre enged következtetni az a hír, amely igen erősen tartja magát, hogy tüntülnek a 39. gyalogezredet Bécsbe helyezik át. Ma délelőtt Kovács József polgármestert felkereste Vidulovic Sándor ezredes, aki hosszabb ideig beszélgetett a polgármesterrel az ezred jövőndő sorsáról.

— **Ehhalasztották az országos vásárt.** A földmivelésügyi miniszter leiratilag értesítette az ipartestületet, hogy a folyó hó 13-ra kiűzött országos vásárt, mivel a városi képviselőválasztások napjával ugyancsak 13-ra tűzött ki, 15-re halasztotta el.

— **Fekvéremelés Debreczen állomáson.** Hirdetmény. Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy az áruforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében további intézkedésig a Debreczen állomáson eadásra kerülő mindazon áruk után, melyeket a vasut a díjszabás I. rész B) szakasz A—VI. fejezete értelmében fedett kocsikban tartozik szállítani, a 100 kgkenti 6 fillér efkber egységértételt kétszeresére, vagyis 12 fillérre felemeljük. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak folyó évi június 23-án kelt 42.256/III. számú rendeletében gyökerező ezen intézkedésünk 1911. év november 10-én lép életbe. — Debreczen, 1911 november hó 8-án. Az üzletvezetőseg.

— **Pénzkiosztás a szegények között.** A dr. Juhász Emil által a szegények javára adományozott 500 koronát ma délután osztották szét a Szent-Anna-utcai régi bűnügyi osztály rendőrség udvarán. A pénzkiosztáson tömérdek szegény ember vett részt.

— **Polgári rendőrbiztosok új beosztása** Rostás István rendőrfőkapitány a polgári biztosoknak új beosztást adott. Ezek szerint: Az I. kerületet (Csapó-utca) Onódy, a II. kerületet (Péterfia-utca) Nagy Imre, a III. kerületet (Hatvan-utca) Pósalaky, a IV. kerületet (Piac-utca) Nagy Samu, az V. kerületet (Varga-utca) Nagy Ferenc, a VI. kerületet (Kossuth-utca) Pávay polgári rendőrbiztosok kapták meg. Az új beosztás már november hó első napjától bír hatállyal.

— **Elmaradó vásár.** Egyeken e hó 13-ára volt hirdelve a nagyvásár, melyre a debreczeni iparosok ugyancsak készülődtek. A vásár a 13-án tartandó országgyűlési képviselőválasztás miatt elmarad. A kereskedelmi miniszter a vásár új határnapját november 15-ére tűzte ki.

— **Öngyilkos rabló.** Székesfehérvárról írják: Venczel Róbert 27 éves bakonysárkányi illetőségű, többször büntetett csavargó folyó hó 3-án a fehérmegye ijenő községben fényes nappal behatolt Pili István jómódu földmivesgazda lakására és a házbelleknek revolvert szögezve, 420 korona készpénzt rabolt el. Venczel Polgárdi Tapolcáig jegyet váltott és vonatra ült. Pili István feljelentésére a csendőrség távirattal intézkedett a szökevény rabló elfogatása iránt. A vonatban Balatonfüreden le is tartóztatták a csendőrök. Venczel minden ellenszegülés nélkül követte a csendőröket, akik a szolgabírói hivatalba akarták kkesérni. A hivatal kapujában a rabló hirtelen revolvert rántott elő és mielőtt a csendőrök megakadályozhatták volna, föbelötte magát. Venczel Róbert nyomban meghalt. Az öngyilkos rabló jó családból származott, atyja egyike a legtekintélyesebb polgároknak Bakonysárkányban, ő maga pedig közigan-gatás intanfolymot végzett.

— **A gyógyszerészek árfelemlési kérének.** A Magyarország i Gyógyszerész Egyesület háromtagu küldöttsége járt a belügyminiszteriumban, kérve hogy a megváltozott körülményekre és a drágaságra való tekintettel revidálják át az anyagok ártételét és nagyobb munkadíjteleket szabjanak meg. Bölcs Gyula miniszteri tanácsos, a szakosztály vezetője, megígérte a gyógyszerártulajdonosok küldöttségének, hogy átír az Országos Közegészségügyi Tanácshoz, és véleményét kér a munkadíjtelek emelését illetőleg is.

— **A segédlelkész hiánya.** A makói református egyház újvárosi segédlelkészének Kosdy Jánosnak a «Debreceni Protestáns Lapok»-ban cikke jelent meg, amelyből kifolyólag az egyháztanács felmondott neki. A segédlelkész beadványt intézett az egyháztanácshoz, megmagyarázva, hogy cikkével senkit sem akart bántani. Az egyháztanács legnap tartott ülésén tárgyalta az ügyet s tudomásul véve a segédlelkész beadványát a felmondást visszavonta.

— **Halálos vonatelgázolás.** Nyiregyházáról jelenti tudósítónk: Tegnap délelőtt a Nyiregyházáról Debreczenbe robogó vonat elgázolta Eperjesi Mihály ácssegédet, aki szivbajos volt és a sineken szivgörcs lepte el. Ilyenképpen ott maradt a sinen. Eperjesi ma behalt sebeibe.

— **A konyári brutális flu.** A debreceni kir. ügyészséghez ma a konyári csendőrségtől jelentés érkezett. Izsó Lajosról, egy konyári elvetemedett fiúról szól a jelentés, aki már régóta rossz viszonyban él a szüleiével. A napokban részegen jött haza Izsó Lajos, aki durván követelte az anyjától, hogy adjon neki pénzt, mert a mulatságot folytatni akarja a korcsmában. Az anya megszidta könnyelműelete miatt a fiát, amire ez olyan dühbe jött, hogy először véresre verte az anyját, aztán bicskát rántott s össze-vissza szurkálta a karját. Az öreg Izsó látta, hogy a veszedelmes fiatal tovább bírni nem lehet, lelkendezve szaladt a község házára, ahol két csendőrnek adta elő panasztát. A csendőrök azonnal Izsó házához siettek s éppen jókor, mert a gonosz ember a sógorát, Biró Józsefet fojtogatta. Biró ugyanis a házba jött, amikor még ütötte az anyját s rögtön védelmére kelt az öreg asszonynak. Ezért Izsó Lajos rátámadt. Biró József felpofozta a garázda embert, mire ez Birót fojtogatni kezdte. A csendőrség a rosszelekkü fiut letartóztatta s az ügyészséghez szállította.

— **Öngyilkos rabló.** Székesfehérvárról írják: A fehérmegyei Jenőben Pilo jánostól tegnapelőtt éjjel elloptak 420 koronát. Pilo följelentésére a csendőrség nyomozást indított s megállapította, hogy a rabló a reggeli vonattal a balatoni vasuton Tapolcza felé menekült. Tényleg Balatonfüreden sikerült is elfogni a rablót Venczel Róbert bakonysárkányi illetőségű többszörösen büntetett egyén személyében. Venczel minden ellenszegülés nélkül követte a csendőröket, de mikor a szolgabíróóság kapujához értek, hirtelen revolvert rántott elő s mielőtt megakadályozhatták volna, föbelötte magát. Azonnal meghalt.

— **Az emberi szív munkája.** Az emberi szív egy szivattyuhoz hasonlítható, amely a vérkeringést szabályozza. Ez a szivattyu percenkint átlag hetvenszer löki a vért az edényrendszerbe. Óránkint tehát 4200-szor, naponként 100800-szor és évenként 36,792.000-szer szoritja a vért a véredényekbe. Ha az ember normális életkorát 70 évvel vesszük, úgy a szív ezalatt az idő alatt 2575 milliószor huzódik össze és tágul szét, vagy más szavakkal: két és fél milliószor ver. Mekkora munkának felel meg a szívnek ez a működése? Egy asztalnyi folyóirat erre vonatkozólag a következő számítást végezte. A szív minden összehuzásánál átlag 100 gramm vért lök ki a véredényekbe, vagyis percenkint 7 litert, óránkint 420 litert, 70 év alatt ez a kis szerv, amelyik átlag 15 centiméter magas és 10 centiméter széles, éjjel-nappal dolgozik és összesen átlag 250.000 köbméter vért hoz mozgásba. Összes erőfeszítése tehát megfelel annak az erőnek, amelyik 1,157.000 tonnát egy méter magasra emelne.

— **Talált tárgyak.** Találtatott flanel zseb-kendőben és pénztárcában pénz, kulcsok, 1 kalap, 1 abc. olvasókönyv, 1 betéti könyv, 1 női aranyóra, 1 darab gázcső, 1 darab divánhátsúly, 1 kis pipos tárcs és 1 téli kendő. Igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Halálos gombamérgezés.** Székesfehérvárról írják: Az elmúlt hétfőn a fehérmegyei Mórton, Risch Márton, János nevű fia gombát szedett a nánai erdőben. Anyja megfőzte vacsorára a gombát és a soktagu család jóízűen elfogyasztotta. Reggelre mindannyian rosszul lettek, elhívták Löwy Miksa községi orvost, aki felismerte a mérgezést, dr. Halász Gyula segítségével nyomban az egész családnak ellenmérget adott be, de az már nem segített, mert az öreg Pisch még reggel, hét éves Anna nevű leánya pedig estére meghalt. Pisch Mártonné és 19 éves leányának állapota nem aggasztó, de Pisch János, aki a mérges gombát szedte, aligha marad életben.

— **Elhaltak.** A debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatal a tegnapi napon az alábbi elhalálozásokat jegyezte be a kerület halotti anyakönyvébe. Németh Mihályné — Vértési Sára ref., 38 éves, Sáska János ref. 3 napos, öz. Küllös Imréné ref., 73 éves, Rózsa Sándor ref., 4 hónapos, öz. Csóka Péterné — Boldizsár Julianna ref., 79 éves; Ökrös László ref., 2 éves.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, Kolozsvári jogi vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít

Dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd

jogi szeminárium s jogalkalmazást tanító intézete

Kolozsvár, Egyetem-utca 7. szám.

Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd-szakerők készítenek elő

Debrecen közügyei.

SZÍNHÁZ.

Ma, 1911 november 9-én, csütörtökön:

Borbély Lili fellépéssel:

AZ ARTATLAN ZSUSZKA.

Operette 3 felvonásban. Irta May és D'Esvallieres. Fordította Mérey Adolf. Zenéjét szerette Jean Gilbert. Rendező Kassay Károly. Karnagy Mártonfalvy György.

Személyek:

Des Aubrais báró, magántudor: Székely Gyula
Delfine, a felesége: Guthy Sarolta
Jaquelin, a gyermeke: Csanády Irma
Hubert, a gyermeke: Bérczy Ernő
René Boislurette, hadnagy: Falussy István
Poumarel, illatszergyáros: Ligeti Lajos
Susanne, a felesége: Borbély Lili
Charancey, magántudós: Deesy Alfréd
Rose, a felesége: Tordai Erzi
Alexis, főpincér: Kassay Károly
Emil, piccoló: Irmay Magda

Artatlan Zsuzska. Ma este az idei saison kasszadarabja, az «Artatlan Zsuzska» kerül színre C) bérletben. A címszerepet ez alkalommal Borbély Lili játsza, aki több új táncal gazdagítja az élvezetes est változatosságát.

Nincs-e elvámolni valója? Ez a címe annak a piros színlapos pompás bohózatnak, mely iránt máris rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozik s melyet péntekre tűzött műsorára Zilahy igazgató. A «Nincs-e elvámolni valója?» bohózat élénken él a közönség emlékezetében rendkívüli mulatságos voltánál fogva. A kitűnő bohózatnak felelevenítése nagy érdeklődést kelt. Jegyek az előadásra előre válthatók a színház pénztáránál.

Taifun. Lengyel Menyhértnek világhírű színműve szombaton B) bérletben kerül színre. Az az általános nagy érdeklődés, mely a Taifunt párisi bemutatója alkalmával kísérte s mellyel a világlapok csaknem naponként foglalkoztak — élénk visszhangra lel most, mikor Lengyel Menyhértnek ez a kitűnő darabja újból kerül a debreceni színpadra. A szombati előadáson, mely elsőrangú kiosztásban kerül színre, Tokerámo szerepét Zilahy Gyula játsza.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsekelt helyárrakkal három órai kezdettel Konti Józsefnek bájos, szép zenéjű operettje: «Az eleven ördög» kerül színre. Jegyek ez előadásra előre válthatók.

Nagyapó. Nagyon régen nem került olyan kedves és bájos darab felelevenítésre, mint a vasárnap este színre kerülő «Nagyapó». Ez a

kitűnő eredeti énekes népjáték annyi sok szép énekkel bővelkedik, mint akár egy operett. A mellett gyönyörű és hatásos meséjével valószínűs féhér estét biztosít magának. A kitűnő darabra nagy gondnal és ambícióval készül a színház.

TÁVIRATOK.

Politikai hármass gyilkosság

Üszküb, nov. 8. Ipekben a nép agyonverte az egység és haladás ifjútörök bizottság három vezetőjét. A gyilkosság politikai merénylet, a nép guyanis az ifjútörök komitét vádolja a háborúért.

Sztrájkoló szeminaristák

Fiume, nov. 8. A castanai tanítóképző intézet növendékei abbahagyták a sztrájkot. Azért tört ki két hónappal ezelőtt, mert a szeminaristák nem akartak ilyen kis községben élni. Az isztriaiak épviselők közbenjártak s megígérték a növendékeknek, hogy nemsokára át fogják helyezni az intézetet, de addig viselkedjenek nyugodtan.

Üldözött színigazgató

Berlin, nov. 8. A rendőrfőnökség bezáratta a Lustspielhaus-t, amelyet az elítélt Zickel Márton igazgató átadott Halmnak, de titokban ő maga maradt a vállalkozó. Zickelt ismeretes botránypöre után, amelyet több színésznője indított ellene, a rendőrség megfosztotta koncessziójától s mivel az engedély Halm nevére is szólt, mint művezetőre, Zickel úgy akarta kijátszani a tilalmat, hogy Halmot állította a vállalat élére. A rendelet következtében már a tegnapi előadást sem lehetett megtartani.

A háboru

Konstantinápoly, nov. 8. Hiteles jelentések megerősítik mai kelettel, hogy Derna ismét a törökök hatalmában van. Az általános támadás után a menekülő olasz sereg három zászlóalja török hadifogságba esett. Tobrukban is véres csata volt. A törökök és arabok kétfelől támadták meg az olaszokat, visszaverték őket Faruk felé és kétszáz olasz maradt a csatatéren.

London, nov. 8. Whiteliöldben tegnap ünnepzans tüntetés volt az olaszok tripoliszi kegyetlenkedései miatt. V gyűlésen, amelyet Stead hívott egybe, kiváló államférfiak is voltak jelen.

A havasok titka

Déva, nov. 8. A kustiri havasok közt öt év előtt meggyilkolva találták Máté Miklós földesgazdát s azóta sem találták meg a gyilkost. Tegnap jelentkezett az itteni csendőrségen Munteán János földmives felesége és bevallotta, hogy az öt év előtt megölt Máté Miklóst, mert féltékenykedett rá. Munteán Jánost ma a csendőrok beházták Dévára.

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája**

Darabos-utca 7. sz. a.

Ingatlanok forgalma.

Kónya József és neje Vékony Erzsébet vesznek Agordi Gyula és neje Horváth Mária Kőntös-kerti szőlőjét 9600 koronáért.

Neuvirth József és neje Fuhí Franciska vesznek Major Imre és neje Homok-utca 104. sz. házát 10.000 koronáért.

Czerbes Ferenc és neje Szántó Sára vesznek Möricz Bertalan 51 hold, 15.300 négyszögöl új földjét 57.200 koronáért.

Kovács Béláné Szendrei Julianna veszi Pál Lászlóné és társai Vendég-utca 60. sz. házát 9900 koronáért.

Barta János és neje Bana Zsuzsanna vesznek Krausz Gyula Zápolya-utca 7. sz. házát 7600 koronáért.

Pál János és neje Béres Julianna vesznek Csirkés Péterné Zabos Zsuzsanna 2 hold, 1000 Cnégyszögöl ondódi földjét 3600 koronáért.

Németh András vesz Szabados Ferenc és neje Gutti Zsuzsanna 1 hold 931 négyszögöl új földjét 27.600 koronáért.

Almási Józsefné Ember Julianna vesz Polgári Bálintné Geréb Julianna 3 hold, 1271 négyszögöl új osztású földjét 17.600 koronáért.

A debreceni ref. egyház vesz a Hatvan-utca 3. sz. házát a debreceni ref. kollégiumtól 100.000 koronáért.

Kovács Imre és neje Kovács Zsuzsanna vesznek Német Gábor és neje Harangi Mária 22 hold, 800 négyszögöl nagyhegyesi tanya-földet 30.000 koronáért.

Adelmann termény- és áruaktáros vesz Molnár István 173 négyszögöl homokkerti szőlőjét 3460 koronáért.

Adelmann termény- és áruaktár vesz Konkis Géza homokkerti szőlőjét 4550 koronáért.

Salamon Ignác és neje Klun Julianna vesznek Beke László és társai 219 négyszögöl majorsági földjét 2190 koronáért.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde.

— Déli zárlat. —

November 8.

Az árak 50 kilogrammonként

buza okt. 11.89—11.85.

buza ápr. ———10.40.

rozs okt. 8.14— 8.10

zab május. ————

zab okt. 9.54— ———

Tengeri szept. 1911 ————

Tengeri máj. 1912.. 9.53— 9.55.

**Értéktözsde. Magyar hitelrészvény 846 50
Osztrák hitelrészvény 647.75**

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

Nyílttér.

Mme Thérèse

bpesti fűzőkészítő

egy néhány napi tartózkodásra ide érkezett s kéri b. vevőit, hogy esetleges megrendelések miatt írásbeli, vagy telefon tudósításokat a helybeli **Royal szállodába** sziveskedjenek hozzá juttatni.

ZUGYI SÁNDOR
SZÉN-TÜZIFA ÉS MÉSZ
Kereskedő
DEBRECEN.
Bánffy és Lónyay-
UTCAK SARKÁN
"HUNGARIA" MALOM MELLETT
TELEFON: 945 TELEFON.

A Vénkert
elején
kiadó egy 2 szoba, előszobás külön
álló ház Felvilágosítással szolgál a
véneke ti csósz.

Hamburg-Amerika Linie

Központi német posta és gyorsposta-szolgálat.
Személyszállítás
világ minden részébe
Hamburg-Newyork
Hamburg-Pennsylvania
Hamburg-Argentína
Hamburg-Brasília
Hamburg-Osztrákia
Hamburg-Cuba
Hamburg-Mexiko
Hamburg-Afrika
Hamburg-Anglia
Hamburg-Francoziaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren:
Utazások a föld körül; keleti utazások; földköz-
tengeri utazások; nyugatindiai utazások; délamerikai
utazások; északi utazások Drontheimig, Izlandig,
az északi fokra és Spitzbergákra; nilusi utazások.
Prospektusok ingyen és bérmentve.
Hamburg-Amerika Linie,
Aboflung Personenverkehr, Hamburg.
Képviselet:
BUDAPESTEN, PALOTAI GYULA
Baros-tér 4. sz

Ábbázia Szálloda
Budapest, Dohány-utca 82.
(Erzsébet-körút mellett) teljesen újonnan
berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg,
meleg víz.
Szobák már 3 K-ért Figyelmes előzékeny
kiszolgálás.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Dohány-utca 82.
Locomotivok és cseréltűzmozdonyok, szén- és gőz-
erővel, valamint szén- és gőz-erővel, kőolaj-
erővel, víz-erővel, szél-erővel, szén-erővel,
mértékadó és mérési gépek, szén-erővel,
szén- és szén-erővel, szén-erővel, szén-erővel,
Pianet ír, kábelír, kábelír, kábelír, kábelír,
vázok, repülőgépek, repülőgépek, repülőgépek,
minden egyéb műszaki gépek.

Képviselet és raktár:
Laczka László urnál Debreczen.

Eltünteti a szeplőt, májfoltot, arcbőr-ráncosodást, bár-
miféle bőrtérféket és hajhullást okozó
gombásodást a
CSORBA-JANOS ORGONA-CRÉM ára 1 kor.
ORGONA-POUDER " 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN " 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ " 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények hatalmas anyagokat nem tartalmaznak.
Kapható minden gyógytárban és az egyszemélyi készítmény
CSORBA JANOS gyógytárban KECSKEMETEN.

Miért
Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás
FEDÁK
Cipőcrém-et?

Mert
szépfényt ad

Mert Elegáns tölte a lábbeli

Mert
puhán tartja

Mert Nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága vi-
lágban az egyedüli **olcsóság**

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fillér, minden levélhez azé 5 fillér.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Egy jó esztétikáról való film készítéséhez minden szükséges anyagot felvételre Debreczen, u. 6. sz. alatt. Előzetes egy éreztetéses jó meggyőződés is felvételre.

BOR! Borivók, vendéglátók tudomására hozom, hogy főleg természetes, finom fajta bortokat utánozva árban beszerezhetnek. O-fekete, sötét, fekete, fekete 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésből önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamentű 4 koronáért küldök. — Cím: Pank Ödön borszárművelő, Fiume.

Ösziadományozások csizmaszárba való papíros kék és mázsánszínű oleszón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Növények, virágok

telefőre és gondozásra

a Rabkötőre elfogadhatók. Bejelentések a debreczeni törvényszék felügyelői-ügyosztályánál leadandók azaz.

Meteor Vilamos színház

Booskai-tér 10.

Legkellencebb szórakozó hely.
Debreczen város közönségének
Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig.
Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás:
4. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig.
Hétfőnap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik.

Ducika krém, páratlan hatású aroz-
szépítő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
fogfájást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyúkszemirtő, 2-3 nap alatt min-
den bőrkeményedést
megszünteti. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a
Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

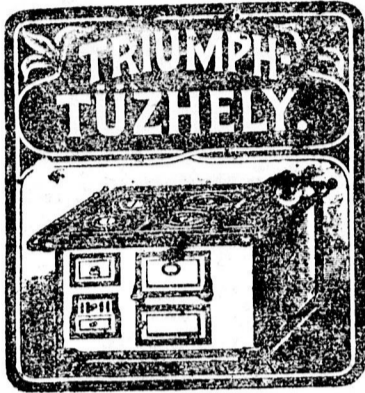
Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66. sz. (Péterfia-u. 70)

Szíves tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően telősen megújítottuk új gyászkoosikkal, díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtlenítve) teljesen szegek nélkül végezzük. Temetéseket, hullaszállításokat (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. Elvünk a tisztességes verseny. A gyászos házaknál kegyeletőrtőn nem toladunk. Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetéseket felvételre végezt.

Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktűzhelygyár

GOLDSCHMIDT S. és FIA

WELS (Felső-Ausztria).

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU
Képviselete:
Boros Artur öm. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkoros és helyhez kötött telített és szabadalmazott
túlhevített gózzal
működő lokomoblok
WOLF eredeti szerkezete 10—300 lóerőig.

Az Ipar és mezőgazdaság legbiztonságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb szerszámja.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajeggyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-éég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

TANTÁL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényvel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát felfelé állóan,
ferdén, oldal egyfermán, kifogás-
talanul ég.
Olcsóbb a többifémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.